

Daewa-tee juhataja.

Mitaroalinnas.
trükitud E. Siestacki kirjadega.

1879.

AR

Fr. R. Kreutzwaldi

nim. ENSV Riiklik

Raamatukogu

102.363

Kas sa palud Jumalat?

Tema ütles neile tähendamise sõna, et iltka piab Jumalat paluma ja mitte ära tüdima. (Luuf. 18, 1.)

Sellepärast tahan mina, et mehed kõiges paigas Jumalat paluma piawad. (1. Tim. 2, 8.)

See on niisugune küsimine, armas lugeja, kelle peale keegi muu kui sina üksi vastust anda võid. Kas sa kirikus läid ehk mitte, seda teab sinu õpetaja. Kas sa kodu perega hommiku ja õhtu palwet piad ehk mitte, seda teawad sinu omaksed. Aga kas sa kambris üksi Jumalat palud ehk mitte, seda ei ole teistel teada; selle üle võid üksnes sina isi ja Jumal otjust anda.

Armas lugeja, mina palun sind südamest, et sa seda tähele paned, mis ma sinu käest küsin. Kui ju süda Jumala ees puhas on, ei ole sul minu küsimiste pärast mitte tarwis kartma hakata. Ära jäta mulle

õiget wästust andmata, üteldes, ja loed palweid. Suur wahé on palwete lugemise ja palwe tegemise ehk palumise wahel. Ara ütle mitte, et mu küsimine ilma asjata on. Kuule natuke mu kõnet ja ma tahan sulle näidata, et see küsimene wäga tarwilik on.

1) Ma küsin, kas ja palud Jumalat, sest palwet on inimese hinge õnnistuseks wäga hädaste tarwis.

Ma ütlen, w ä g a h ä d a s t e ja nime-
tan meelega nenda. Ma ei räägi siin mitte wäikestest lastest ega rumalatest. Ma ei räägi siin mitte paganate loost. Ma tean, et kellele wähä antud, selle käest ka wähä nõuda wõib. Ma räägin isäranis neist, kes endid risti-inimesteks meie maal nimetawad. Neist ei wõi keegi loota, et ta õnt-
s a k s j a a b, kui ta mitte ei palu.

Ma olen nenda õntsaks saamise poolt armu läbi, kui keegi iganes olla wõib. Ma pakuks kõige suuremale patufelle maa peal rõõmsa meelega täielikku andeks and-
mist. Ma astuks ta surmawoodi äärde ja ütleks: „Usu nüüdki weel Jssanda Jeesuse Kristuse sisse ja sa piad õntsaks saama.“ Aga et keegi õnnistust ja õntust oleks

leidnud, kes mitte palunud ega palwet ei ole teinud, seda ei ole piiblis kusagil lugeda. Et inimene omad patud andeks on saanud, kes mitte korda ei õhka ega ütle: „Jõsand Jeesus, anna nad mulle andeks,“ seda ei wõi ma mitte leida. Ma leian, et Jumala palumisega õntsaks saab, aga ma ei leia mitte, et keegi ilma palwe tegemiseta õntsaks saab.

Täieste tarwis ei ole õntsaks saamiseks mitte, et keegi piiblit loeb. Inimene wõib rumal ehk pime olla ja ometi Jeesust Kristust südames kanda. Täieste tarwis ei ole mitte, et awalikult piab kuulma, kuidas ewangeeliumi üle jutlust peetakse. Keegi wõib seal elada, kus armu õpetust ei kuulutada, ehk haige maas wõi koguni kurt olla. Sedasama ei wõi aga mitte palwe tegemisest ütelda. Kes õntsaks tahab saada, see piab palwet tegema.

Runingad ja würsdid, talupojad ja kerjajad, — kõid piawad oma ihu ja hinge tarwituste eest isi ühel wiisil hoolt kandma. Keegi ei wõi teist enese eest süia, juua ega magada laska. Keegi ei wõi teist enese eest raamatut lugema õppida laska. Kõid seda piab igamees isi enese eest tegema, ehk muidu ei ole midagi tehtud.

Niisama nagu waimuga ja tehaga on ka lugu hingega. Maailmas on mõndagi, mis hinge õnnistuseks ja õntsuseks väga hädaste tarwis lähawad. Nende eest piab igamees isi hoolt kandma. Iga üks piab isi meelt parandama. Iga üks piab isi Kristust taga nõudma. Igaüks piab isi Jumalaga kõnelema ja paluma. Sa piab seda isi tegema, sest et kedagi muud ei ole, kes seda teha wõiks!

Kudas wõid ja loota, et sa t u n d = m a t a w õ e r a J u m a l a läbi ärapeas = mist leiad? Ja kudas wõid ja Jumalat tunda, kui sa mitte palwet ei tee? Sa ei wõi inimestega ümber käia ega neid tundma õppida, kui sa mitte nendega ei räägi. Sa ei wõi mitte Jumalaga ümber käia ega teda Kristuse sees tundma õppida, kui sa teda mitte ei palu. Kui sa ükskord taewas tema juures olla tahad piab sa maa peal tema sõber olema. Kui sa maa peal tema sõber olla tahad, p i a d s a t e d a p a l u m a.

Wiimajel päewal saab palju Kristuse paremal käel olema. Pühased inimesi, keda iga nelja tuule poolt ühest taewa otsast teiseni kokku kogutud, on nii suur hulk, et keegi neid lugeda ei wõi. Wõidu laul,

mis nende juust kõlab, kui nad täieste ära lunastud, on tõeSte väga kena ja ilus. Ta on waljum kui tuulte kohisemine ja wägewam kui kõue müristamine. Need, kes laulawad, laulawad ühe südamega ja ühe healega. Kõik on ära lunastatud. Kõik on uskunud. Kõik on Kristuse were sees pestud. Kõik on uueste sündinud. Jah, meie piame maa peal paluma, ehk muidu ei wõi meie taewas iialgi kiituse laulu laulda. Meie piame palwe koolist läbi käima, ehk meil ei ole mitte wõimalik juurel igawesjel hingamise päewal teistega halleluuga liigi laulda.

Lugeja, ilma palweta elama, tähendab jedasama, mis ilma Jumalata, — ilma Kristuseta, — ilma armuta, — ilma lootuseta ja ilma taewata olema. Ilma palweta elama, tähendab pörgu teed käima. Kas sa wõid imeks panna, kui ma küsin: **Kas sa palud Jumalat?**

2) Ma küsin, kas sa palud Jumalat, sest et palwe tegemine kõige parem tõsise ristiiinimese märk on?

Kõik Jumala lapsed on maa peal jess tükis ühejarnased. Sest filmapiilgust saadik, kus ristiusk eluks ja tõsiduseks sai, palu-

wad nemad. Nagu praegu ilmale tulnud lapse esimene elu märk hingamine on, nenda on kõigi uueste sündinud inimeste elu märk p a l w e t e g e m i n e.

Kõigi nende üleüldine märk, keda Jumal eneselle ära walitsenud, on see, et nad „päewad ja ööd tema poole hüiawad.“ Püha Waim, kes neid uutest inimestest loob, äratas nende südames tundmisi ja lases neid hüida: „Abas, armas Jsa!“ (Room. 8, 15.) Kui Jssand Jeesus neid äratas, annas ta neile keele ja heale ja ütles nende wasta: „Ärge olge enam keeletumad. Jumalal ei ole keeletumaid lapsi. Et nad palwet teewad, nõuab nende loomus nendajama nagu lastelt, et nad karjuwad. Nad näewad, et neil halastust ja armu tarwis lähäb. Nad tunnewad oma nõrkust ja kassinat jõudu. Nad ei wõi muud: nad piawad paluma.“

Ma olen püha Waimu palweid piiblist hoolega lugenud. Ma ei leia mitte ühte Moosese raamatust peale kunni Johanneese ilmutamise raamatuni, kellest palju räägitakse, aga kes ometi palwet ei oleteinud. Ma leian, et õntjatest isiaranis üeldakse, et „nad Jsa appi hüiawad,“ et

„nad Issanda Jeesuse Kristuse nime appi hüiawad.“ (1. Peetr. 1, 17; 1. Kor. 1, 2; Taaw. laul. 14, 4).

Ma olen mitme waga risti-inimese elu-
lugu lugenud. Mõned neist oliwad rikkad,
mõned waesed. Mõned neist oliwad tar-
gad, mõned rumalad. Mõned neist oliwad
ewangeeliumi, mõned muu dusku. Ühe tüki
poolest oliwad nad ometi kõik ühe teise
jarnased: nad p a l u s i w a d J u m a l a t.

Ma loen meie aja missoni seltside aru-
andmisi. Ma näen rõõmuga, et paganad
mitmes mailma jaus armu õpetust kuule-
wad. Aafrikas, Uue-Mere maal, Ida-Indias,
Ameerikas ja mujal pöörtakse paga-
naid risti-usku. Oma loomu poolest on
nad wäga mitme sugused. Siiski ühest
tükiist lähewad nad ikka ühte: k ö i k p a -
l u w a d J u m a l a t.

Lugeja, ma ei salga mitte, et paluda
wõib, ilma et süda seal juures oleks.
Mitte filmapiilguki ei taha ma selle poolt
seista, et paljas palumine kellegi hinge lugu
teada annab. Mendasama nagu mujal on
ka palwe tegemise juures palju petmist ja
filma kirjaks palumist.

Siiski seda ütlen ma — et see, kes
Sumalat ei palu, enesest selget tunnistust

annab, et ta mitte tõsine risti-inimene ei ole. Ta ei wõi oma pattusid diete tunda. Ta ei wõi Jumalat armastada. Ta ei tunne mitte, et ta Kristuse wõlglane on. Ta piab enne uueste sündima. Ta piab uueks inimeseks saama. Ta wõib kiidelda, et ta Jumala laps on, et tal usku ja lootust ei puudu. Aga ja wõid selle peale julge olla, et see kõik tühi jutt on, kui ta mitte Jumalat ei palu.

Ja ma ütlen weel, et kõigist waimu elawaißt töötegemise märkidest palwe tegemine kõige selgem on, mis nimetada wõib. Mõni räägib küll taewa armuandidest, aga ei mõtle ometi selle peale, et neid eneselle püiaks. Mõni kirjutab pakjud raamatud täis, aga on südames ometi Juudas Iskariot. Aga väga arwa lähäb keegi kambriße ja puistab seal südame Issanda ette wälja, ilma et ta seda tõe pärast teeks. Issand isi on palwete peale pitsari wautanud, et ta tõsiße patust pöörmiße märkiks oleks.

Kui ta Ananiasse Damaskuses Sauli juurde jaatis, ei annud ta temale muud patust pöörmiße märki kui: „Waata, ta palub!“ (Apost. teud 9, 11.)

Ma tean, et inimese südames enne mõndagi sünnib, kui ta paluma hakkab. Tal võib palju soovimisi, lootust ja head nõuu olla. Aga kõik need ei anna veel selget tunnistust. Meid leiame ka jumalafartmata inimestel olevat. Mõne korra on nad hommikuse pilve ehk kaste sarnased, mis pea ära kaub. Tõsine elu palve, mis südame põhjast tuleb, on enam väärt kui need kõik ühte koku.

Ma tean, et Jumala sõna järele ükski inimene enne õigeks ei saa mõistetud, kui ta usub. Ma ei tohi mitte ütelda, et mõni inimene usub, enne kui ta Jumalat palub. Usust, kellel elu ei ole, ei võidi ma aru saada. Esimene usu töö on kõnelemine Jumalaga. Uusk on sedasama hingele, mis elu kehale. Palve tegemine on sedasama usule, mis hingamine elule. Kudas inimene ilma hingamiseta elada võib, käib üle minu mõistuse; ja kudas inimene uskuda võib, ilma et ta Jumalat palub, käib ka üle minu mõistuse.

Lugeja, ära pane imeks, kui armu õpetuse kuulutajad palju palve tegemise tähtsusest räägivad. See on see koht, kuhu

meie find wiia tahame; meie tahame teada, kas ja Jumalat palud. Sinu armamised õpetuse poolest wõivad üsna õiged, sinu Luteruse usu armastamine tõsine olla, aga see ei wõi ometi muud midagi olla kui su oma pea tarkus ja teadmine. Meie tahaksime aga teada, kas ja ka tõeste armu trooni tunned ja kas ja Jumalaga niisama hästi kui Jumala üle rääkida wõid.

Kui ja teada saada tahad, lugeja, kas ja tõsine risti-inimene oled, siis usu seda, et minu küsimene üle väga tähtjas on: „Kas ja palud Jumalat!“

3) Ma küsin, kas ja palud Jumalat, sest et usu õpetuses midagi ei ole, kelle eest nii vähä hoolt kantakse, kui waike palumise eest kambri?

Meie elame jeejugusel ajal, mis usu väljalagumise poolest kaunis tähtjas on. Nüüd on palju rohkem Jumala teenistuse kohta kui enne. Väga palju inimesi käiwad kirikus. Aga tõige selle peale waatamata, arwan ma ometi, et palwe tegemise poolest waike kambri suurt hooletust leida on.

Mõne aasta eest ei oleks ma mitte nenda rääkinud. Ma arvasin, et suurem hull inimesi palweid loewad ja palju inimesi Jumalat paluwad. Nüüd olen ma ometi aru saanud, et lugu nenda ei ole. Ma olen aru saanud, et suurem jagu ristiniimese nimekandjaid sugugi Jumalat ei palu.

Ma tean, et see mõnele koguni uus ja imelik ette tuleb. Aga ma olen julge selle peale, et palwet seesuguseks asjaks peetakse, mis isienesest juba teada on ja et teda niisuguseks peetakse, liig kergelt hooletusesse jäätakse. See on „igamehe asi“, aga kuidas ses tühis jagedaste näha, on ta ometi niisugune asi, mis vähä inimesi teewad. Ta on jala toimetus meie hinge ja Jumala wahel, mis ükski film näha ei wõi.

Ma arwan, et tuhande kaupa inimesi leida an, kes iialgi sõna palwet ei tee. — Nad jöowad, joowad, magawad, tõusewad ülesse; nad lähawad wälja tööle ja tulewad koju tagasi; nad hingawad Jumala õhku ja näewad ta päewa; nad kõnniwad Jumala maa peal ja tunnewad tema armu üle rõõmu; nad elawad jurelikus tehas; nende ees on kohus ja igawene aeg, aga nad ei kõnele iialgi Jumalaga. Nad

elavad nagu elajad päevast päeva. Nad on nagu loomad ilma hingeta. Neil ei ole sõnagi sellega kõnelda, kelle käes nende elu ja hing ja kõik asjad on ja kelle suust nad üksteise igawest elust kuulevad. Kui hirmus näitab see meil olevat. Ja ometi kui lihtlabane, kui meil aga inimeste saladused teada oleksivad!

Ma arwan, et neid tuhandes leida on, kelle palwed muud midagi ei ole kui tühi kõlu; see on ammu pähä õpitud, ilma mõteta, ilma tähenduseta. Mõned loewad paar salmi, mis nad lapse põlwes kätte õppinud; teised ütlevad usu tunnistuse üles, aga unustavad ära, et seal mingisugust palwet sees ei ole. Mõned lisawad ka „J s s a m e i e“ juurde, aga ilma et kõige wähema sõnaga nimetaksivad, et nende palwed piaks täidetama.

Palju neist, kes häid palweid pähä õppinud, loewad neid õhtu woodi heites pomisedes läbi ehk tuletawad neid hommi ku pestes ja riidesse pannes meelde. Niisugused inimesed wõiwad mõelda, mis nad tahawad, aga nad wõiwad selle peale julged olla, et see Jumala filmas kellegi palumine ei ole. Sõnad, mis ilma mõtlemata südamest tulewad, on niisama ilma

asjata, nagu waeste paganate trummide löömine ebajumalate kujud ees. Kus südant ei ole, seal wõivad keel ja nuled rääkida, mis nad tahawad, — aga see ei ole kellegi Jumala palumine. Saul tegi wist enne kui Issand temale Damaskuse tee peal wasta tuli, mõnda pikka palwet. Kui ta süda aga murtud ja rõhutud oli, ütles Issand: „**Palub Jumalat!**“

Lugeja, kas see sul imelik ette tuleb? Kuule mu juttu, ma tahan sulle näidata, et ma mitte ilma asjata nenda ei räägi. Ära arwa, et mu ütlemised waled on. Pea tahan ma näidata, et ma selget tõt tõnelen.

Aga kas ja oled ära unustanud, et loomulik inimene Jumalat paluda ei wõi. Lihalik meel on Jumala wasta. Inimene põgeneb Jumala armu ja ühenduse eest ära. Tal ei ole armastust Jumala wasta, waid ta kardab teda. Mikspärast piaks inimene Jumalat paluma, kui ta aru ei saa, et ta patune on, kui ta nägemata asjade sisse ei usu, pühaks saada ega taewast pärida ei igatse? Sest ei tea ega tunne juurem jagu inimesi midagi. Nad rändawad laia teed mööda edasi. Ma ei wõi

ſeda mitte ära unustada. Sellepärast ütlen ma julgeste: ma arwan, et wä h ä i n i = m e ſ i J u m a l a t p a l u w a d.

Kas ja oled ära unustanud, et ſee w i i ſ i k ſ e i o l e J u m a l a t p a l u d a ? Seda tunnistawad küll mitu meest üsna häbiga. Sadade kaupa on neid leida, kes ennem linna wärawast ſiſſe waenlaste kallale tungiſiwad ehk mõnda kardetawat tööd teekiwad, kui awalikult tunnistawad, et neil palwe tegemine iga päewaseks wiikiſ on. Tuhandid on, kes, kui nad wõeraga ühes tuas magama piawad, ilma palweta woodiſſe heidawad. Katsja ſõita, püſſi laſka, iluſaid riideid kanda, teatris käia j. n. e., — ſe kõik on moes, Jumala palumine mitte. Ma ei wõi ſeda ära unustada. Ma ei wõi ſelle peale mõtelda, et midagi igapäewane aſi on, mis mitmed häbi pärast mitte teha ei julge. Ma arwan, et wäga wä h ä i n i m e ſ i J u m a l a t p a l u w a d.

Oled ja unustanud, m i ſ ſ u g u ſ t e l u m i t m e d e l a w a d ? Wõime meie tõeste arwata, et inimesed ööd ja päewad patu wasta paluwad, kui meie neid ſelle ſiſſe ſattuwat näeme? Wõime meie arwata, et nad maailma wasta paluwad, kui nad muud ei mõtle kui üksnes ilmalikkude aſjade

peale? Võime meie mõelda, et nad Jumalalt armu ja halastust paluvad, et teda teenida võiksid, kui nad mitte kõige vähematti tahtmist ei näita teda teenida? Si, see on selge nagu päew, et juurem jagu inimesi olgu kas Jumala käest midagi ei palu ehk mitte selle peale ei mõtle, mis ta palub. Palwe tegemine ja patu tegemine ei ole iialgi ühes südames koos. Palwe teeb patule otsa, ehk patt lämmatab palwe ära. Ma ei või seda mitte unustada. Ma waa-tan inimeste elu peale ja mis ma näen, paneb mind arwama, et üksnes wähi inimesi Jumalat paluvad.

Oled sa unustanud, mis sugust surma mitmed surewad? Kui mitmest ei või näha, et nad, kui surm neile ligi jõuab, Jumalast täieste wõerad on! Nad ei tunne mitte üksnes tema armu õpetust, waid neil ei ole sugugi wõimalik temaga kõneleda. Nad on nagu juhmid, kes ei tea, mis nad tegema piawad, kui nad tema juurde tahawad minna. Nende lugu näitab nenda wälja, nagu oleks neil Jumala juures eesträäkijat tarwis ja nagu ei oleks nad temaga iialgi enne rääkinud. Seda olen ma isi korra ühest naesterahwast näinud.

Ta oli haige ja palus õpetajat enese juurde tulla. Kui õpetaja tuli, palus naesterahwas teda enesega ühes Jumalat paluda. Õpetaja küsis, mis ta Jumala käest paluda tahta. Naesterahwas ei teadnud midagi nimetada, mis ta oma hinge õnnistuseks Jumala käest paluma pidi. Nenda jäi siis palwe tegemine õpetaja oma hooleks. — Surma woodi peal saab jägedaste awalituse, mis muidu südames warjul hoitakse. Ma ei wõi seda mitte unustada, mis ma haigetest ja surejatest näinud olen. Sellepärast pian ma arwama, et w ä h ä i n i = m e s i J u m a l a t p a l u w a d.

Armas lugeja, ma ei wõi mitte süüdamesse näha. Ma ei tea mitte, kui kangel ja waimulikuis elus järjega oled. Aga mis ma piiblist loen ja maailmas näen, annab mulle selget otsust, et ma sinu käest midagi tähtsamat küsida ei wõi kui: **Kas ja palud Jumalat?**

4) Ma küsin, kas ja palud Jumalat, sest et palwe tegemiseks kõige rohkem waimu äratamist tarwis lähäb.

Jumal teeb palwe tergituseks kõik, kui keegi paluda tahab. Tema poolt on kõik walmis. Midagi isiaraliku raskust ei ole

ees. Mis kõwer oli, on õigeks ja mis künkline ja konarane oli, on tasaseks teeks saanud. See, kes Jumalat ei palu, ei wõi ennast kudagi wiisi enam wabandada.

Ühte teed mõõda wõib igamees, nii patune ja ülekohtune ta ka olgu, Jumala oma Isa juurde saada. Jeesus Kristus on selle tee lahti teinud ohwriga, mis ta meie eest ristisammast ohwerdas. Jumala pühadus ja õiglane meel ei ole patustel enam hirmuks ega kartuseks. Nad piawad aga Jeesuse nime sees Jumalat appi hüüdma, nad piawad endid Jeesuse lepitamise ja lunastuse were peale toetama, — ja nad leiawad Jumalat armu trooni pealt, kus ta walmis on kõdini nende palweid kuulma. Jeesuse nimi on kõige parem pass ja tunnistuse kiri meie palwetele. Tema nimel wõib inimene ilma kartmata Jumala juurde minna ja teda paluda. Jumal on tõutanud, et ta meie palweid kuulda wõtab. Armas lugeja, mõtle selle peale ja tee selle järele.

Meil on üks eestkostja ja wahelträäkija, kes igal ajal walmis on nende palweid, kes temalt seda paluwad, Jumala ette wiima. See eestkostja ja wahelträäkija on Jeesus Kristus. Ta teeb meie

palweid oma kõige wägewama eestkostmisega ja wiirukiga pühaks. Kui meie palwed sell kombel pühaks on tehtud, lähawad nad magusa lõhna näul Jumala trooni ette. Nii waesed ja nõrgad kui nad ka isienesest on, saawad nad meie ülema preestri käes ometi kangeks ja wägewaks. Tähtjad kirjjad ei ole ilma allkirjata muud midagi kui tühjad paljad paberi tüfid. Mõni kirjjataht wõib neid wäga kalli hinnalijeks teha. Waese Madama lapse palwe on isienesest nõrk ja wäeti; aga kui Issand Jeesus oma sõna juurde ütleb, toob ta palju kasu. Rooma linnas oli wanal ajal ametnikka, kelle ussed igal ajal lahti oliwad ja kes iga ühe juttu kuulda wõtšiwad, kes neid appi palus. Mendajama on ka Issanda Jeesuse tõrwad neile alati lahti, kes armu ja halastust otsiwad. Tema amet on neile abi saata. Nende palwe on tema rõõm. Armas lugeja, mõtle selle peale!

Peale selle on püha Waim alati walmis meie nõrkusele palwes abi saatma. Tema isiäralik amet on meid paluma õpetada. Meil ei ole kartuse ega hirmu pärast mitte tarwis kae wahel olla ega kurwastada. Waim õpetab meile õigeid sõnu, kui meie aga tema abi otsime. Püha

Waim annab Jssand rahwale õigeid palweid südamesse. Ta elab nende südames armu ja palwe waimu näul. Tõeste, Jssanda rahwas wõib kuulda, et tema palweid kuulda wõetakse. Nemad ei palu mitte üksi, waid Jssanda waim palub nende südames nendega ühtlasi. Armas lugeja, mõtle selle peale!

Meile, kes Jumalat paluwad, on suuri ja kallid asju tõutatud. Mis tahtis Jssand Jeesus ütelda, kui ta need sõnad ütles: „Paluge, siis piab teile antama, otsige, siis piab teie leidma; koputage, siis piab teile lahti tehtama; sest kes palub, sellele antakse; kes otsib, see leiab ja kes koputab, sellele tehakse lahti“ (Matt. 7, 7. 8); „Kui teie usute, piab teie kõik saama, mis teie palwes palute.“ (Matt. 21, 22)? „Mis teie minu nimel palute, seda tahan ma teha, et isa auustatud saaks poja sees; mis teie palute minu nimel, seda tahan ma teha“ (Joh. 14, 13. 14). Mis tahtis Jssand ütelda, kui ta tähendamise sõnu sõbrast keskööl ja peale ajajast lehest naesest jutustas (Luuk. 15, 5; 18, 1)? Armas lugeja, mõtle neid kohte järele. Kui see kõik palwele ei ärata, ei maksa sõnad enam midagi.

Kirjas leiame meie sagedaste i m e l u g u s i d , mis palwe jõud on teinud. Midagi ei näita palwele liig suur, raske ega waewaline olewat. Palwe läbi on asju kätte saadud, mis wõimata ja kätte saamata näitawad olewat. Ta on tule, õhu, wee ja maa peale wõitu saanud. Palwe tegi tee Punase meresse. Palwe tõi wet kaljust ja leiba taewast. Palwe pani päikese taewas seisma. Palwe tõi taewast tuld Eliase ohwri peale. Palwe tegi Abitooweli nõuu tühjaks. Palwe tegi Sanheribi sõjawäele otja. Digusega wõis Shoti kuningana Mariia Stuart ütelda: „Ma kardan Kossi (Knox) palweid enam kui 10,000 sõjameest.“ Palwe on haigeid terweks teinud. Palwe on furnuid üles äratanud. Palwe on hingesid patust pöörnud ja õigele teele juhatanud. „Zialgi ei lähä palwete laps kaduma,“ ütles üks risti = inimene endisel ajal Augustinuse ema wasta. Palwe ja usk wõiwad kõik teha. Nii kaua kui Abraham Soodoma eest palus, oli Issand walmis seda täitma. Alles siis jättis ta oma lubamise järele, kui Abraham enam ei palunud. Armas lugeja, mõtle selle peale!

Mis wõib inimene rohkem nõuda, kui ma praegu palwest kõnelesin, kui ta taewa õnnistust ja õnust kätte tahab saada. Mis wõis rohkem sündida, kui meile tee armu trooni juurde lahti tehti ja kõi tatis- tused eest kõrwale tõugati?

Ruhu tahab inimene põgeneda, kui ta nii kallid tõutusi ära põlgab? Kudas wõib inimene ennast wabandada, kui ta ometi ilma palweta sureb? Tõeste wõin ma ju pärast mures olla, armas lugeja, kui ehk sina see inimene oled. Tõeste, ma wõin küll küsida: **Kas sa palud Jumalat?**

5. Ma küsin, kas sa palud Jumalat, sest et tõsisest palwest püha elamise saladus on.

Tõsiste risti-inimeste hulgas on suur w a h e. Suur w a h e on esimeste ja wiimaste wahel Jumala sõjawäes.

Kõik wõitlewad sedasama head wõitlemist, aga kui palju wapramine ei wõitle ühed enam kui teised! Kõik teewad Issanda tööd, aga kui palju ei tee ühed enam kui teised! Nemad kõik on walguis Issandas, aga kui palju eledamine ei walgusta ühed enam kui teised! Nemad käiwad kõik ühte teed, aga kui palju rutemine ei jõua ühed

enam edasi kui teised! Nad armastavad kõik ühte Issandat ja Ünnistegijat, — aga kudas armastavad teida ühed ja kudas teisid! Ma küsin iga õige risti-inimese käest, kas lugu nenda ei ole?

Mõned on Issanda rahwa seas, kes iialgi edasi ei jõua. Nad on küll uueste süündinud, aga jäävad eluaja ksilapseliseks. Nad on õppinud Kristuse koolis, aga ei näita peale Wenam midagi kätte jaawat. Nad on nagu lammas lauta läinud; siia heidavad nad maha ja ei lähä enam edasi. Iga aasta on neil ühed patud. Sa kuuled nende käest ikka ühte lugu. Sa võid alati näha, kudas neil waimuliku toidu nälg puudub, kudas nende liha teule alati nõder on. Nad on küll teekäijad, aga niisugused nagu Giibeoni rahwas; nende leib on kõwa ja hallitanud; nende kingad wanad ja paigatud ja nende riided lagunened ja katkenud. Nenda kangel kui nad aastate eest olnud, on nad praegu. Seda ütlen ma südamel waluga. Aga ma küsin iga tõsi risti-inimese käest: Kas see ei ole tõsi?

Teised on Issanda rahwa hulgas, kes ikka edasi minemat näitavad. Nad tungiwad edasi nagu Giibeon; ehk nad küll

wäsiwad, püüawad nad süüski kaugemalle jõuda. Kui ja nendega iganes kofku saad, näitawad nad armastuses täielikumad olewat ja nende seestpidine inimene näitab iga pidi kaswawat. Iga aasta teawad nad rohkem, usuwad rohkem ja tunnawad rohkem. Nad ei tee mitte üksnes häid tegusid, waid on ka usinad ja agarad seal juures. Kui neil midagi forda ei lähä, ei heida nad meelt ära; ehk nad küll palju teewad, piawad nad endid ometi ilma asjata sulajeks, ja arwawad, et nad midagi ei tee. Nad teewad Jumala armu õpetust kõiide filmas armsaks ja kalliks. Kes neid näeb, nende juttu kuuleb ja nende juures on, tunneb kae nii hästi käiwat, kui ta iganes kääia wõib, ja on ütlemata õnnelik. Kui nendega kofku saad, wõid arwata, et nad nagu Mooses praegu Jumala pale eest tulnud on. Kui ja nendest lahitud, tunnend sa südame nenda soja olewat, nagu oleks tuli ta juures olnud. Ma tean, et niisugusid inimesi palju leida ei ole. Ma küsin üksi: Kas ei ole nenda?

Kudas wõime meie sest wähest aru saada, kellest ma praegu jutustanud olen. Rust see tuleb, et mõned usklikud palju wagamad on kui teised? Ma arwan, et

kahekümne korra hulgas see üheksateistküm-
mend korda sest tuleb, et ühed palwe tege-
mises seda wiisi, teised teist wiisi on. Ma
arwan, et need, kes mitte täieste wagad ei
ole, Jumalat wähä paluwad, ja need, kes
täieste wagad on, Jumalat palju
paluwad.

Mõni paneb seda arwamist küll wist
wäga imeks. Ma olen selle poolest wae-
walt kahe wahel, et palju inimesi wagadust
isjääralikuks anniks piawad, mis üksnes
wähä taga nõuda tohiwad. Nad panewad
teda kaugelt imeks, kui nad raamatut loe-
wad. Nad arwawad seda üsna kenaks, kui
nad eesmärki eneste ligidal näewad. Aga
et wagadus niisugune on, mis mitte üksnes
wähä inimesi, waid igamees kätte saada
wõib — seda mõtet ei ole neile iialgi
ulnud. Ühe sõnaga ütelda, nad piawad
wagadust nagu isjääralikuks eesõigu seks,
mis üksnes mõnele armu leidnud usklikule,
aga mitte igale ühele osaks ei saa.

Ma arwan aga, et see suur eksitus on.
Kui inimene korra patust Jumala poole
pöörnud on, siis tuleb tema enesest, kas ta
täieste wagaks saab või mitte. Ja ma
wõin seda kindlaste tunnistada, et pea-abi,
selle läbi kõige rohkem usklikka Kristuse

kirikus suureks kaswanud, Jumala palumine
waitfes kambriis on.

Pane kõige paremate ja auusamate
Jumala sulaste elulugu tähele. Loe, mis
Mooses, Daawet, Daaniel ja Paulus kirju-
tanud. Pea meeles, mis Lutherus ja usu
puhastajad meile teada annud. Kuule
hoolega, mis ühe ehk teise waga risti-ini-
mese palwe tegemisest kõneldakse. Oh armas
lugeja, usu seda, et Jumala palu-
mine wäga suuri asju teha
wõib.

Jumala palumise läbi walab ennast
püha Waim ikka uueste ja uueste wälja.
Ta üksi algab armu tööd inimese süda-
mes. Ta üksi wõib seda edendada
ja temale siigidust anda. Tal on
hea meel, kui teda palutakse. Aga need, kes
teda kõige rohkem paluwad, saawad kõige
rohkem tema abi ja andi tunda.

Jumala palumine on kõige parem
abi kurati ja pattude wasta.
Kui keegi oma pattu kahetseb ja südamest
palub, ei wõi patt kauem enam südames
aset wõtta. Kui meie Issandat palume,
et ta saadana meie seesst wälja ajab, ei
wõi see meid enam oma walitsuse all pi-
dada. Meie piame kõik oma lugu taewa

arstile awaldama, kui meie tahame, et ta meile iga päew abi jaatma piab. Meie piame jaadanat, kes meie sees elab, Kristuse jalgade ette wiima ja temalt abi paluma, et ta meid kurjast waimust ära peastaks.

Armas lugeja, kas sa tahad armus kasvada ja waga's ristiniimeseks saada? Kui see sinu nõudmine on, siis ei wõi sulle keegi, ole julge selle peale, tähtsamat küsimest ette panna kui: **Kas sa palud Jumalat?**

6. Ma küsin, kas sa palud Jumalat, sest kui keegi hooletumaks jääb ja enam Jumalat ei palu, ta pea patu sisse tagasi langeda wõib.

Inimene wõib jälle patuse elu sisse tagasi langeda, kui ta ka enesest tüki aega head tunnistust annud on. Tüki aega wõib edasi minna, nagu Galatea rahwas, aga siis ümber pöörda. Mõni wõib nagu Peetrus Issandast awalikku tunnistust anda, aga kuusatusel ajal Issandat ometi ära jallata. Mõni wõib esimest armastust kaotada, nagu Gewesuse rahwas. Mõni jüda jahhtub ära ja ta jätab heategemise järele, nagu Pauluse seltsimees Markus. Mõni

wõib nagu Deemas tüki aega apostli järel käia ja siis maailma tagasi pöördä. See kõdik on wõimalik.

See on wäga kurw lugu, kui inimene patu süsje tagasi langeb. Ma arwan, et see kõdige pahem lugu on, mis inimesele iganes juhtuda wõib. Nanda läinud laew, tiwadeta kottas, umbrohtu läinud aed, keelteta kannel ja lagunud kirik teewad, kui meie neid näeme, meele haledaks, aga palju haledamaks lähäb meel, kui meie niisugust inimest näeme, kes Jumalast ära on taganenud. Kui inimene korra Jumala õntjaks tegewat armu tunda ou saanud, wõib ta nenda Issandast ära taganeda, et armu hallikas tema filmist ära kaub ja õnnistus temast kaugele maha jääb. Kui see ka pörgu ei ole, on ta ometi see, mis üsna pörgu lähedal on. S ü d a m e t u n n i s t u s e w a e w a m i n e o n p ö r g u w a l u e e s m ä r g i k s. See on pörgu maa peal. Tõeste on targa sõna tõsine ja tähtjas: „Waba inimese käsi käib nenda, kudas ta teeb.“

Kust see tuleb, et mitmed Issandast ära taganewad? Minu arvates ei tule see kellegist muust kui sest, et nad hooletumaks jääwad, ja enam Jumalat ei palu. Kudas

sellega diete lugu on, see saab alles wiim-
sel päewal awalikuts. Ma nimetan aga
oma arwamist ja toetan ennast seal juures
selle peale, mis ma inimeste kurjusest
tundma olen õppinud. Sellepärast arwan
ma, et ma taunis julgeste ütelda wõin:
taganemine Issandast tuleb esmalt sellest,
et Jumala palumist hooletuse
sisseläetaks.

Kui piiblit ilma Jumala palumiseta
loetakse, jutlust ilma Jumala palumiseta
kuulatakse, teele ilma Jumala palumiseta
minnatakse, sõbrust ilma Jumala palumiseta
teatakse ja Jumalat paludes Jumala peale
ei mõelda, siis ei ole see muud kui taga-
mise märk, mis ühte enam, teist
wähem langemise teele saadab.

Sell wiisil saab inimene wiivitajaks
Lotiks, naeste armastajaks Saalomoniks,
nõrgaks Joosawatiks, muretsejaks Martaks
— teda paraku Kristuse kirikus wäga palju
leida on. Nende käsi on üksi sellepärast
nenda käinud, et nad Jumala palumises
hooletumaks on jäänud.

Armas lugeja, sa wõid julge olla, et
inimene seest pool ammu juba langenud on,
enne kui ta awalikult langeb. Inimene ei
pane nagu Petrus Issanda maanitsust

tähele, ei walwa ega palu; sellepärast kaub
siis tema jõud, nenda et ta kiusamise tun-
nil wasta ei jõua panna, waid oma Jõu-
sandat ära salgab.

Maailm näeb niisugust taganemist ja
naerab selle üle. Aga maailm ei tea mitte,
kudas lugu õiete on. Paganatel läks korda
wanal ajal Oriigenest nenda kaugse wiia,
et ta ebajumalale wiirukit wiis; nad äh-
wardasiwad teda seesuguse nuhtlusega, mis
pahem on kui surma nuhtlus. Kui nad
tema kartust ja argdust nägiwad, oliwad
nad rõõmsad, aga nad ei teadnud, mis
Oriigenes isi meile kõneleb, et ta selle päe-
wa hominikul magamise tuast wälja tulnud,
ilma et Jumalat oleks palunud.

Armas lugeja, kui sa tõeste risti=ini-
mene oled, loodan ma, et sa iialgi ära
ei tagane. Kui sa Jumalast ära taga-
nenud risti=inimeseks saada ei taha, siis
mõttele selle küsimise peale, mis ma sulle
ette panen: **Kas sa palud Jumalat?**

7. Ma küsin wiimaks weel, kas
sa palud Jumalat, sest et Jumala
palumine kõige parem abi õnnelikuks
saamiseks on.

Meie elame maailmas, mis täis häda ja wiletsust on. Ta on juba jest saadik niisugune olnud, kui patt maailma tuli. Ühtegi pattu ei ole ilma wiletsujeta. Nii kaua kui weel pattu maailmas on, ei ole loota, et wiletsus otsa saaks.

Ühed wõiwad palju suuremat häda karikat juua kui teised. Aga vähä inimesi on leida, kes kaua elawad, ilma et neil üht ehk teist wiletsust ja muret tunda oleks. Meie ihu, meie omadus, meie pere, meie lapsed, meie sugulased, meie teenred, meie sõbrad, meie naabred ja meie iga päewased tööd teewad meile kõik muret. Haigus, surm, kahju, nurja läinud lootus, lahkimine, laimamine on üsna iga päewased asjad. Mäti on meil nendega tegemist.

Mis on siin ilmas kõige parem abi, et meie rõõmsaste wõime elada? Kudas wõime meie nii wäikse murega kui iial wõimalik läbi selle häda oru saada? Ma ei tea muud paremat abi kui seda, et meie kõik palwes Jumala hooliks anname.

See on kõige parem nõuu, mis piibel nii hästi uues kui wanas testamendis annab. Mis ütleb Daawet oma lauludes?
„Süia mind appi hädas ja ma tahan find

ära peasta ja ja piad mind kiitma" (Laaw. Laul. 50, 15). „Heida Jehoowa peale oma koorm; tema kannab sinu eest muret ja ei jäta õiglast mitte igaweste rahutumaks," (Laaw. Laul. 55, 23.) Mis ütleb apostel Paulus? „Ärge muretsege ühtigi, waid laske omad palumised palwe ja õhtamise läbi tänus Jumalalle teada saada. Siis hoiab Jumala rahu, mis ülem on kui kõik mõistus, teie südameid ja meeli Kristuse Jeesuse sees." (Wilib. 4, 6. 7). Mis ütleb apostel Jakobus? „Kui keegi teie seast kurja kannatab, see palugu Jumalat." (Jak. 5, 13.)

Nenda ütlesiwad ja tegiwad kõik wagaad mehed, kelle lugu meile püha kiri jutustab. Nenda tegi Jakob, kui ta wenna Cesawi eest põgenes. Nenda tegi Mooses, kui rahwal nõuu oli teda kõrbes kiwidega surnuks wisata. Nenda tegi Joosua, kui Jisraeli lapsed Ai linna juures põgenema aeti. Nenda tegi Laawet, kui ta Regilas juures hädaohus oli. Nenda tegi Hiskia, kui ta Sanheribi käest kirja sai. Nenda tegi kogudus, kui Peetrust wangi heideti. Nenda tegi Paulus, kui teda Wilippis wangi wiidi.

Kui meie kurjas maailmas õnnelikuks tahame saada, siis ei aita meil muu nõuu, kui piame lõik oma mured Jssanda peale weeretama. Mis usklikka kurwaks teeb, on katse isi oma koormat kanda. Kui nad aga oma häda Jumalalle kaebaksiwad, annaks ta neile jõudu, et nad oma koormat nendajama kergeste kannaksiwad, nagu Simjon Gaatja wärawaid. Kui nad neid aga üksi kanda tahawad, piawad nad tunda saama, et juba rohutirts suureks koormaks on.

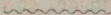
Meil on üks sõber, kes ikka jeda ootab, et meid aidata, kui meie temale aga oma walu awaldata tahame, — kes waeste, haigete ja kurwade peale halastas, kui ta maa peal oli, — kes iga inimese südant tunneb, sest et ta kolmkümmend kolm aastat inimese näul meie hulgas elas — kes nutjatega nutta wdib, sest et ta isi walu kannatas — kes meid aidata wdib, sest et ühtegi risti ega häda maa peal ei olnud, mis ta mitte parandada ega kautada ei oleks wdinud. See sõber on Jeesus Kristus. Kui meie temale südamed lahti teeme, on meil tee lahti, keda mööda kõndides meie õntjaks wõime saada.

Jeesus wõib neid õnnelikuks teha, kes tema peale loodavad ja teda appi paluvad, olgu häda ja wiletsus nii suur kui ta ta on. Ta wõib neile wangipõlwes rahu anda — trööstimist wiletsus — rõõmu hana äärel. Tema jees on armu hallikas, kust kõik, kes tema siise usuvad, armu armu peale saada wõiwad, kui neil jänu on. Oh et kõik inimesed aru saaksiwad, et õnn üksnes sest tuleb, kudas lugu südamega on.

Nii raske kui ta rist muidu olgu, wõib Jumala palumine teda ometi kergitada. Ta wõib meile kedagi abiiks anda, kes meid tahab kandma õpetada. Jumala palumine wõib meil ühe ukse lahti teha, kui meie tee kinni pandud näitab olewat. Ta wõib teha, et Issand meile ütleb: „See on tee, seda käige.“ Jumala palumine wõib meile uut jõudu ja rammu anda, kui kõik meie lootus kadunud. Ta wõib kedagi meie juurde saata, kes ütleb: „Ma ei taha sind maha jätta.“ Jumala palumine wõib meile abi saata, kui need, keda meie armastame, meilt ära kutsutakse ja maailm meid ilma abita maha jätab. Ta ühendab meid sellega, kes üksi meile elu anda ja laenete wasta ütelda wõib: „Olge wait ja ärge

mässake enam!" Oh piaksiwad inimesed mitte nagu Haagar kõrbes pimedad olema, nii et nad elu hallikat, mis nende juures on, ei näe!

Armas lugeja, ma tahaks hea meelega näha, et sa õnnelik oled. Ma tean, et ma sulle paremat küsimist ette panna ei wõi kui üksnes seda: **Kas sa palud Jumalat?**

Müüd, armas lugeja, on aeg käes, et ma lõpetust pian tegema. Ma olen sulle küsimisi ette pannud, kell üle ja lootuse järele südamest järele mõtlemata hakkad. Ma palun Jumalat, et ta sinu järelmõtlemist õnnistaks.

1) Ma tahan mõne sõna weel nendega rääkida, kes Jumalat mitte ei palu. Ma ei wõi mitte loota, et kõik, kes seda raamatut loewad, Jumalat paluwad. Ja kui sa üks neist oled, kes seda mitte ei tee, siis luba, et ma täna sinuga Jumala pärast kõnelen.

Kui sa Jumalat mitte ei palu, armas lugeja, siis pian ma sind maanitsema, aga ma manitsen sind süda-

m e st. Ma maanitsen sind, sest et su lugu muidu wäga pahaks wõid minna. Kui ja sell kombel sured, nagu ja praegu elad, oled ja kadunud. Sa tõused üks kord küll furnuist ülesse, aga üksnes sest, et ja igaweste wilets ja õnnetu oled. Ma maanitsen sind, sest et ja kõige nende hulgas, kes risti-inimesed on, ennast kõige vähäm wabandada wõid. Sa ei wõi midagi nimetada, mis seda sulle andeks annab, et ja Jumalat mitte ei palu.

See ei aita midagi, kui ja ütled, et ja ei tea, kudas paluma piab. Palumine on kõige lihtlabasem. Ta ei ole muud midagi kui kõnelemine Jumalaga. Sinna ei ole mingisugust tarkust ega õpetust tarwis. Pea-asi on, et meil tahtmist piab olema. Kõige rumalam inimene teab Jumalalle midagi ütelda, kui tal terve meel, mõistus on.

See ei aita midagi, kui ja ütled, et sul parajat paika ei ole, kus ja Jumalat paluda wõid. Meie Issand Jeesus palus mäe peal; Peetrus katusel; Izaak põllul; Naatanael wiigipuu all; Joonas kala kõhus. Iga koht wõib kambriks, palwemajaks ja Beeteliks saada.

See ei aita midagi, kui sa ütled, et sul aega ei ole. Aega on küllalt, kui sa aga aega võtta tahad. Olgu aega ka kui vähä, Jumalat paluda võid ja siiski; sinna ei ole ju pikka aega tarwis. Taanieli hooletš olivad terve kuningriigi toimetused, aga ta palus ometi k o l m k o r d a päewas Jumalat. Taawet oli suure rahwa kuningas, aga ometi ütles ta: „Õhtu, hommiku ja lõuna tahan ma kaebada!“ (Taaw. Paul. 55. 18).

See ei aita midagi, kui sa ütled, et sa enne paluda ei wõi, kui sul usku ja uut süda on. See ei oleks muud kui patu patu peale korjamine. Wilets, wäga wilets lugu on, kui inimene põrgu piab minema. Aga palju wiletsam on ütelda: „Ma tean seda, aga ma ei taha mitte armu ega halastust paluda.“ Nii sugusid mõtteid mõistab kiri täieste hukka. „Hüia Issandat appi,“ ütleb Jesaias, „sest et ta ligi on.“ (Jees. 55, 6). „Paranda meelt ja palu Jumalat,“ ütles Peetrus nõia Siimoni wasta.“ (Apost. teud 8, 22). Kui sa usku ja uut südant tarwitad, siis mine ja palu seda Issanda käest. Paljas äatse Jumalat paluda on sagedaste juba surnud hingele uut elu annud.

Kes ja oled, armas lugeja, et ja Jumalast midagi teada ei taha? Oled ja surmaga ja pörguga sõbruse seadust teinud? Kas sul pattusid ei ole, mis andeksandmist nõuavad? Kas ja igawese piina eest hirmu ei tunne? Kas ja taewasje saada ei nõua? Oh piaksid ja ometi seesugusest tuimusest ärkama! Oh piaksid ja elu otja peale mõtlema! Oh piaksid ja ometi üles tõusma ja Jumalat appi hüidma! Ah, ükskord tuleb päew, kus palju waljuste paluvad: „Issand, Issand, tee meile lahti,“ aga hilja! Palju, kes iialgi Jumalat appi ei ole hüidnud, ütlevad siis kaljudelle: „Langege meie peale!“ ja künngastelle: „Matke meid!“ Armas lugeja, ma maaenitsen sind südamest, et ja seda tähelepaned! Soia ennast selle eest, et sinu hini gele seesugune lugu ei juhtu. Õnnes ei ole sinust kuigi kaugel. Ara kauta taewast mitte käest ära, sest et ja Jumalat ei palu.

2) Ma tahan teiseks nendega kõnelda, kellele tõsine nõudmine on õntjaks saada, aga mitte ei tea, mis nad tegema piawad ehk kuidas nad peale hakkawad. Ma loodan, et mõne lugejaga niisugune lugu on

ja sellepärast pian ma temale nõuu pakkuma ja teda äratada katsuma.

Igal teekonnal piab esimese samm astuma. Iisraeli laste tee Egiptuse maalt Raanaani maale oli pikk ja waewaline. Nelikümmend aastat läksiwad mööda, enne kui nad üle Jordani jõe saiwad. Ometi pidi üks samm hakatust tegema, kui nad Ramsesest Suikoti läksiwad. — Millal astub inimene esimese samm, mis teda maailma patust wälja wiib? Ta astub esimese niisuguse samm alles sell päewal, kui ta esimest korda südamest Jumalat palub.

Iga hoone ehitusel piab esimene tiwi paigale pandama. Noa ehitas oma laewa 120 aastat. Ometi oli üks päew, mill Noa kirwe esimest korda puu külge pani ja puu laewa ehitamiseks maha raius. Saalomoni tempel oli väga tore maja. Üks päew oli aga, mill esimene juur tiwi Moria mäe peale paigale pandi. — Mill tuleb Waimu ehitus inimese südames nähtawalle? Nii palju kui meie teame, sünnib see siis, kui inimene esimest korda südant palwes Jumala ette wälja puistab.

Armas lugeja, kui sa õnstsust taga nõuad ja teada tahad, mis sa tegema piad, siis annan ma sulle nõuu, et sa kohe Issanda

Jeesuse Kristuse juurde lähäd ja teda niisuguse toha peal, kus sind keegi ei sega, südamest palud, et ta su hinge ära peastaks.

Ütle temale, et sa kuulnud oled, tema võtta patusid wasta ja olla ütelnud: „Kes minu juurde tuleb, seda ei tõuä ma mitte wälja.“ Ütle temale, et sa waene patune oled ja teda tema kutsumise peale otsima tuled. Ütle temale, et sa ennast täieste tema hooleks annad, et sa ennast abita, armuta ja lootuseta tunned olewat, ja et sul, kui ta sind mitte õntjaks ei tee, mingisugust muud lootust ei ole õntjaks saada. Palu teda, et ta sind wõlast ja patu wäest puhastaks. Palu teda, et ta sulle andeks annaks ja sind oma werega puhtaks peseks. Palu teda, et ta sulle uue südame annaks ja püha Waimuga pühitseks. Palu teda, et ta sulle armu ja usku, jõudu ja tahtmist annaks tema sulajeks nüüd ja ikka igaweste jääda. Oh armas lugeja, mine täna päew ja ütle seda oma Issjandalle Jeesuselle Kristuselle, et sul hinge õntsusega tõeste tõe lugu on.

Ütle temale omal wiisil ja oma sõnawega. Nagu arstile, kes sind haiguse ajal waatamas käib, wõid sa ka temale ütelda,

kus ja walu tunned. Kui ja tõeSte tun-
ned, kui haige su hing on, wõid ja ta
tõeSte teada, mis sul Issandalle ütelda on.

Ära ole selle poolest mitte kahe wahel,
et ta sind õntjaks teha ei taha, sest et sa
patune oled. Kristuse amet on patusid
õntjaks teha. Ta ütleb ju isi: „Ma olen
tulnud patusid meele parandamisele kutsu-
ma ja mitte õigeid.“

Ära oota mitte, sest et sa ennast selle
wäärilist ei tunne olemat. Ära oota mi-
dagi. Dotamine tuleb kurjast waimust.
Nenda kudas sa oled, mine Kristuse juurde.
Mida wiletjam su järg, seda rohkem on sul
tarwis tema käest abi otsida.

Ära kardada mitte, sest et sa palwe tege-
mises weel kogeldad ja sul õiged sõnad
puuduwad. Jeesus mõistab su mõtted ära.
Nagu ema lapse esimesed sõnad ära mõis-
tab, nenda mõistab ka Issand patuste
mõtted ära. Ta saab igast õhkamisest aru.

Ära heida meelt ära, kui sa kohe was-
tust ei saa. Kui sa kõneled, kuuleb Jee-
sus. Kui ta sedamaid wastust ei anna,
tuleb see seest, et ta su usku katsuda tahab.
Palu edasi ja sa saad wististe wastust.
Kui ta ka aega wõtab, oota ometi. Üks-
ford tuleb ta tõeSte.

Oh armas lugeja, kui sul nõuu on õntsaks saada, siis mõtle selle nõuu peale, mis ma sulle täna annud olen. Tee selle järele ja sa piad õntsaks saama.

3) Lõpetuseks tahan ma weel nendega kõneleda, kes Jumalat paluvad. Ma loodan, et mõned, kes seda raamatukest loewad, küll teawad, mis Jumala palumine on. Meile tahan ma weel paar sõna wennalifku nõuu anda ja neid wennalifult maanitseda.

Teie wennad, kes teie palute, olete sagedaste, kui ma risti-inimese südant natuke tundma õppinud olen, Jumala palumisest tüdinenud. Wähä Jumala lapsi on, kes mitte sagedaste ei leia, et Jumala palumise aeg wõtlemise aeg on. Kurjal waimul on meie wasta isiäralik wiha, kui ta meid põlwile näeb olewat. Ometi arwan ma, et palwete peale, mis meil midagi waewa ei maksa, umbusaldusega waadata wõib. Ma arwan, et meie oma palwete üle isi kõige wähem otsust anda wõime ja et sagedaste palwe, mis meil kõige wähem meele pärast, Jumalal wäga meele pärast on. Laske mind, kes ma isi ka wõtteleja olen, et ma teid mõne sõnaga maanitsen. Ühte asja tunneme meie kõik: meie piame

paluma. Seda ei wõi meie järele jätta. Meie piame edasi minema.

Ma annan teile nõuu, et teie Jumala palumisel auu pakklikud ja alandlikud olete. Meie ei tohi iialgi ära unustada, kes meie oleme ja kui väga tõsine asi on Jumalaga kõneleda. Meie piame endid selle eest hoidma, et meie mitte mureta ega terge meelelega tema pale ette ei astu. Meie piame isieneste wasta ütlemata: „Ma seisan pühamaa peal. Siin ei ole muud kui taewawäraw.“ Kui ma seda ei mõtle, mis ma ütlen, on mu palumine tühine. „Kui mul südames ülekohut oleks, ei kuuleks Issand mind mitte.“ Meie piame Saalomoni sõnad meeles pidama: „Ära ole karme suuga ja ära lasse südant mitte rutata, kui ta Jumalaga räägib, sest Jumal on taewas ja sina oled maa peal.“ Kui Abraham Jumalaga rääkis, ütles ta: „Ma olen muld ja põrm.“ Kui Hiob Jumalaga rääkis, ütles ta: „Ma olen liig alw!“ Teeme meie ka nendajama!

Ma annan teile teiseks nõuu, et teie waimus palute. Sellega tahan ma ütelda, et meie selle eest hoolt piame kandma, et meil palwe tegemisel waim abiiks on ja et meie endid selle eest hoiame, et meie mitte

üksnes uultega ei palu. Olgu ka kui püha
 asi, ta võib ometi viimaks väljaspidiseks
 kombeks saada ja jedasama piab ka Jumala
 palumisest ütlema. Meie võime, ilma et
 meie isi aru saaksime, kord korralt nenda
 tegema hakata, et, tunni meie kõlblikka
 sõnu otsime ja kirja järele palume, meie
 seda kõit harjunud kombe järele teeme,
 ilma et meie süda seal juures oleks. Ma
 tean, et mõnda tähtjat asja on, mis meie
 iga päew pruugime ja et mitte väljas-
 pidine kombe ei ole, kui meie nende pärast
 ikka ühesuguste sõnadega palume. Maailm,
 kurat ja meie süda on iga päew niisugused.
 Häda pärast piame meie iga päew jeda-
 sama tegema. Aga ma ülen: meie piame
 ses tüüis väga hooljad olema. Kui meie
 palve väljaspidiseks kombeks minna tahab,
 piame meie kõwaste selle peale vaatama,
 et see wiis kauls ja palve sõnad jüdamest
 tulewad. — Palve tegemist raamatu järele
 ei võdi mina mitte kiita. Kui meie arsti-
 dele ihuliku häda üle otsust ja seletust
 anda võime, siis võime ka Jumalalle
 ütelda, kuidas lugu meie hingega on. Mul
 ei ole midagi selle wasta, kui keegi, selle
 liikmed terwed ei ole, karkudega käib.
 Pareml on karkudega käia kui jugugi mitte

käia. Kui ma aga näeksin, et ta eluaja tarkudega käiks, piaksin ma tema pärast tõeste haledat meelt tundma. Ma näeksin hea meelega, et ta tugew oleks ja targud ära wiskaks.

Ma annan teile nõuu, et teie Jumalat seatud ajal palute. Ma wõiksin teile palju sest kõneleda, kui suur kasu sest on, kui Jumalat ikka seatud ajal palutakse. Jumal on niisugune Jumal, kes korrapidamist armastab. Hommiku ja õhtu ohwerdamise tunnid ei olnud Juuda templis mitte ilma tahtmata nenda seatud, kudas nad oliwad. Korratu lugu tuleb täitsa patust. Aga ma ei taha kellegi peale koormat panna. Üksnes seda ütlen ma, et see hinge õnnistusele wäga tähtjas on, kui üks jagu päewa Jumalat palutakse. Mendasama nagu jõomal, magamisel ja tööl oma aeg on, olgu ka Jumala palumisel oma aeg. Walitsege palwe tarwis palwe ajad ja tunnid. Kõnelege kõige vähemalt hommiku Jumalaga, enne kui teie maailmaga kõnelete ja kõnelege õhtu Jumalaga, kui teie maailmaga walmis olete. Pidage seda kindlaste meeles, et palumine iga päew pea asi on. Ürge pidage teda mitte kõrwaliseks asjaks. Mis teil iganes teha on, olgu kõrwa-

line talitus; Jumala palumine aga olgu pea=asi.

Ma annan nõuu, et teie iialgi palwet tegemata ei jäta. Teie jüda ütleb wist mõne korra: „Sa oled teistega ühes koos korra juba hommiku palwet pidanud; mis see teeb, kui sa lambris üksi palwe tegemata jätad?“ Teie ihu ütleb wist mõndagi korda: „Teie olete haiglased, unised ehk wäsinud; teil ei ole tarwis Jumalat paluda.“ Teie mõistus ütleb mõne korra: „Teil on täna tähtjas töö ees; lühendage oma palwet.“ Kõik niisugused mõtlemised ja ütlemised tulewad otsekohe saadanast. Nad on niisamasugused, kui teile piaks üeldama: „Jätke hing hooletuse sisse!“ — Ma ei ütle mitte, et palwed ikka ühe pikkused piawad olema, aga seda ütlen ma: „Olgu lugu, kuidas on, aga ärge jätke palwet tegemata!“ Mitte muidu ei ole Peetrus ütelnud: „Paluge ilma wahet pidamata.“ Ta ei tahtnud mitte ütelda, et inimesed ikka põlwili piawad olema ja Jumalat paluma, waid et meie Issandalle iga päew palwe ohwrit piame wiima, et ikka seatud ajal Jumalat piab paluma, et palwe nagu tuli altari peal on, mis ikka ohwrit ära ei põleta, aga iialgi täieste

ära ei kustu. Ärge unustage, et teie peale homniku ja õhtu palve päewa tuhat korda südamest palwet teha võite. Ka teiste seltsis, talituses ehk koguni tee peal võite teie salaja palweid taewa poole ülesse saata, nagu Nehemia seda ka Artakserkse ees tegi. Ära armake seda iialgi, et see aeg wiidetud on, mis teie Jumalalle pühandasite. Rahwas ei lähä mitte waejemaks, kui ta pühapäewa pühitsemise läbi seitseme aasta sees ühe töö aasta ära kaotab. Kristi-inimene ei leia iialgi, et see aeg talle kahjuks on, mis ta Jumala palumisega ära wiidab.

Ma annan teile nõuu, et teie Jumala palumises tõe meeleliised olete. Ei ole sugugi tarwis, et inimene kiskendab ehk waljuste räägib ja sellega üles tunnistada tahab, et ta tõe pärast palub. Aga soowimise wäärt on, et meie südamest palume. Tõsine palwe maksab palju, mitte aga paljas sõnade tegemine ehk filmakirjaks palumine. Selle üle annawad meile mitu piibli lugu otsust. Jakob ütles inglile Pnielis: „Ma ei lasse sind mitte minna, kui sa mind ei õnnista.“ (1 Moos. 32. 26). Taaniel wõitles Jumalaga: „Oh Issand, kuule, oh Issand, ole armuline, oh Issand,

tee seda ja ära wiivita mitte; sinu enese pärast, mu Jumal." Ka meie Issand Jeesus isi on meile selle poolest eesmärgiks. Temast on kirjutatud: „Ta on ohwerdanud oma liha päivil palweid ja alandlikka palumisi filmaweega.“ Kui meie oma palweid nende palwetega kõrwa pane- me, kui wäetimid ja leiged ei ole meie palwed nende kõrwas! Täie õigusega wõiks Jumal mitme wasta meie hulgast ütelda: „Teie ei nõua mitte tõeste, mis teie palute.“ Katsume, et seda wiga parandada wõime. Koputame waljuste armu usse pihta, otse kui piakšime meie kaduma minema, kui meid ei kuulda. Piame alati meeles, et palwed, mis südamest ei tule, nagu ohwer ilma tuletä on.

Ma annan teile nõun, et teie lootusega Jumalat palute. Meie piame püüdma usklikuks saada, et meie palweid ikka kuulda wõetaks, kui meie niisugusid asju palume, mis Jumala meele pärast. See on meie Issanda Jeesuse Kristuse selge käsk: „Kõik, mis teie palwes palute, uskuge aga, et teie seda saate, siis piate teie ka saama.“ (Marf. 11, 24). Usku lähäb palwel niisama tarwis, nagu noolel terawat otša; ilma usuta ei ole

palvest iialgi õiget abi loota. Meie piame Jssanda tõutusi palves nimetama. Meie piame tõutusi nimetama ja ütleva: „Jssand, siin on sinu oma sõna. Tee meile, nagu sa ütelnud oled.“ Nenda tegivad Jakob, Mooses ja Taawet sagedaste. 119 laulus ütleb Taawet väga sagedaste; „Sinu sõna järele,“ kui ta Jumalalt midagi palunud on. Jsiäranis piame meie selle eest hoolt kandma, et meie oma palwe peale vastust saame. Meie ei pia enne järele jätma, kui see sünnib. Risti-inimesed teewad ses tüüis liig wähä nenda, kudas nad tegema piakswad. Jeruusalemma kogudus palus ilma wahet pidamata, kui Peetrus wangitornis oli; kui aga nende palwe kuulnud oli, tahtswad nad seda waewalt uskuda. (Apost. 12. 15.)

Ma annan teile nõuu, et teie Jumala palumises julged olete. Ma räägin niisugusest julgusest, nagu meie Moosesel näeme, kui ta Jisraeli laste eest Jumalat palus, et ta oma rahwast mitte ära ei kautaks. „Mikspärast piawad Egiptuse rahwas ütleva“ ütles ta, „ja rääkima: Ta on neid siit wälja wiinud, et neile mägedes otja teeks? Jäta oma wiha järele!“ Ma räägin niisugusest julgusest, nagu seda

Zoosual näeme olewat, kui Jisraeli lapsed
 Mi linna ees põgenema löödi. „Mis sa
 tahad oma suure nime juures teha,“ ütles
 ta. Ka Lutherusel oli niisugune julgus.
 Keegi, kes kuulnud oli, kudas tema Ju-
 malat palus, ütles: „Misjugune waim ja
 misjugune lootus oli tema sõnades. Ta
 palus seesuguse auupakkumisega ja alandu-
 sega, nagu see, kes Jumalalt midagi
 nõuab, aga ometi seesuguse lootusega, nagu
 kõneleks ta armsa isaga ehk hea sõbraga.“
 Ma kardan, et meie selle poolest kaunis
 kaugale taha jääme. Meie ei pruugi mitte
 küllalt seda õigust, mis usklikkudele antud.
 Meie ei ütle mitte nii sagedaste kui meie
 wõiksimine: „Jssand, etš meie sinu oma
 rahwas ei ole? Etš see sinu auuks ei ole,
 kui meie pühaks saame? Etš see sinu
 auuks ei ole, kui su armu õpetus laiale
 laguneb?“

Ma annan teile nõuu, et teie Jssan-
 dalle palwes kõik täieste teada annate.
 Ma tean küll, et Jssand meile waariserid
 maanitsuseks ette paneb, kes pikad palwed
 tegiwad ja ära keelab, et meie Jumalat
 paludes mitte ei pia lobisema nagu paga-
 nad. Aga ma ei wõi ka ära unustada,
 et Jssand isi täielikka ja pikke palweid

heats on kiitnud ja isi terwe öö otša Jumalat palunud. Meie päiwil ei ole ometi mitte näha, et meie liig palju Jumalat palume. Eks see aeg lühike küll ei ole, mis suurem aeg inimesi palwe tegemiseks wõtawad. Ma kardan, et selle küsimise peale niisugust wastust anda ei wõi, kellega rahule wõiks jääda. Ma kardan, et suurema jau risti-inimeste palwed liig lühikesed on, nenda et nad paljalt seda tunnistawad, et nad elus on, aga muud midagi. Lugu näitab nenda olewat, nagu oleks neil liig wähä abi Jumalalt tarwis. Lugu näitab nenda olewat, nagu oleks neil liig wähä paluda ja liig wähä tänada. See ei ole aga sugugi õige. Liig sage-daste kuuleme usklikka kaebawat, et nad nenda palju usus ei kaswa, kui nad sooviksid. Kas meie arvata ei wõi, et mõni just nii palju armu osaks saab, kui ta palub? Kas mitmel mitte sellepärast nii wähä armu osaks ei saa, et nad wähä Jumalat paluvad? Tõeste, see ei tule muust kui nende lühikesest, rutulisest, wäikesest palwest. Neil puudub mõndagi, sest et nad seda ei palu. Waata, armas luigeja, kui meil midagi puudub, ei ole see mitte teiste süü, waid meie oma. Issand

ütleb: „Tee suu lahti ja lasse mind teda täita.“ Meie oleme nagu see Jisraeli kuningas, kes kolm korda maad lõi, aga siis järele jättis, ehk ta küll viis wõi kuus korda oleks lööma pidanud.

Ma annan teile nõuu, et teie Jumala palumisel kõid üksikult nimetate. Meie ei tohi mitte üleüldiste palwetega rahul olla. Meie piame kõid, mis meil tarwis, üksikult armu trooni ees teada andma. Sest ei ole weel küll, kui meie tunnistame, et meie patused oleme. Meie piame patud, mis meie teame, üksikult nimetama. Sest ei ole küll, kui meie wagaiks saada palume. Meie piame kõiki, mis meil isiaranis tarwis lähäb, nimetama. Sest ei ole weel küll, kui meie Issandalle ütleme, et meie hädas oleme. Meie piame oma häda ja kõid oma lugu Issandalle teada andma. Seda tegi Jakob, kui ta wenna Cesawi eest põgenes; ta ütles Jumalalle kõid, mis ta kartis. (1 Moos. 32, 11). Seda tegi Elieser, kui ta peremehe pojale naest otsis; ta ütles Jumalalle kõid, mis ta soowis. (1 Moos. 24, 12.) See on tõsine usk ja tõsine lootus. Meie piame uskuma, et mingi asi nii wäike ei ole, mis Jumala ees mitte nimetada ei wõi. Mis piaktime

sest haigest mõtlema, kes arstile küll ütleb, et ta haige on, aga seda ometi ei nimeta, mis tal wiga on. Mis piaktime sest naest sest mõtlema, kes oma mehele küll ütleb, et ta õnnetu on, aga mispärast, mitte teada ei anna? Mis piaktime sest lapsest mõtlema, kes isale küll ütleb, et ta hädas on, aga muud midagi? Oh armas lugeja, Kristus on tõsine hinge peigmees, tõsine südame arst, terve rahwa õige isa. Et meie seda tunneme, tunnustame sellega üles, et meie temale kõiki oma tarwidusi teada anname. Meil ei ole tema eest midagi salaja tarwis pidada. Meie piame terve südame temale lahti tegema.

Ma annan teile nõuu, et teie ka teiste eest Jumalat palute. Meie mõtleme alati isieneste peale ja see ei kau ka weel siis meie juurest, kui meie patust pöörnud oleme. Meil on tahtmine üksnes oma hinge peale mõtelda, ja wadata, kuidas meie isi edasi saame, aga teised unustame meie hoopis ära. Seesuguse tahtmise wasta piame meie alati wõitlema, isiaranis siis, kui Jumalat palume. Meie ei pia armu trooni ees mitte üksnes oma, waid ka teiste nimesid nimetama. Meie piame terwet maailmas südames kanda

katsuma, — paganaid — Juuta — kato-
liiklasi — tõsiste usklike kogudust —
neid, kes ewangeeliumi usku — maad, kus
meie elame — kogudust, kelle liikmed meie
oleme — sõpru ja sugulasi ja kõiki, kes
meil kallid on. Iga ühe eest piame meie
paluma. See on kõige suurem armastus.
See armastab mind kõige rohkem, kes
mind palvetes armastab. See on meie
hingele kasuks ja tuluks. See annab meile
paremat tundmist ja paremat südant. See
on kirikule tuluks. Armu õpetuse välja-
lautamine võib üksnes palwega sündida.
Need, kes nagu Mooses mäe peal paluvad,
saadavad niijama palju kasu kui need, kes
nagu Joosua sõjas võitlewad. Kristus,
kes meie ülem preester on, kannab oma
rahwa nime rinna ja õlade peal Iis-
sanda ees.

Ma annan teile nõuu, et teie Ju-
mala palumises tänuolikud
olete. Ma tean väga hästi, et isegi asi
on Jumalat paluda ja isegi asi Jumalat
kiita. Aga ma näen piiblis palwet ja
kiitust nii kokku sulawat, et ma seda sugugi
tõsiselt palweks nimetada ei või, kus mitte
kiitust ette ei tule. Mitte ilma asjata ei
ütle Paulus: „Laske omad palumised palwe

ja õhtamise läbi tänuga Jumalalle teada
 saada." (Wilib. 4, 6). „Jääge kindlaste
 palwesse ja walwage palwe sees tänuga.“
 (Kol. 4, 2.) See on isiaralik arm, et meie
 weel pörgus ei ole. See on isiaralik arm,
 et meie uueste jündinud oleme ja õnnis-
 tuft loota wõime. See on isiaralik arm,
 et meie niisugusel maal elame, kus wai-
 mulik walgus paistab. See on isiaralik
 arm, et Issand meid enese juurde tõnna-
 nud on ja meid mitte jeda lõigata ei ole
 lastnud, mis meie külwanud oleme. See
 on isiaralik arm, et meie weel elame ja
 meil wõimalik on Jumalalle oma teuga
 ehk kannatusega aru anda. Tõeste, kui
 meie Jumalaga iganes kõneleme, piakswad
 üksnes need mõtted meid täitma. Meie
 ei piaks uulesid iialgi Jumala palumiseks
 lahti tegema, ilma et Jumalat tema armu
 eest kiidaksime, kelle läbi meie elame.
 Mitte ühtegi waga meest ei ole maailmas
 olnud, kes Jumalat alati kiitnud ega täna-
 nud ei oleks. Baewalt wõib üht Pauluse
 kirja leida, mis ta mitte kiitusega ja tänu-
 ga peale ei oleks hakanud. Oh armas
 lugeja, kui meie maailmas nagu küinlad
 paista tahame, piab meil tänu ja kiituse

waimu olema. Meie palwed piawad isi-
 äranis tänupalwed olema.

Ma annan teile wiimaks weel nõuu, et
 teie Jumala palumisel walw-
 jad olete. Palwes piab isiäranis ette-
 waatlik olema. Siin algab tõsine wagadus,
 siin õitseb ta ja — siin kaub ta jälle ära.
 Ütelge mulle, mis kellegi inimese palwed
 on ja ma tahan ütelda, kuidas lugu ta
 hingega on. Palwe on waimulik ilma klaas;
 temast wõime meie ära tunda, kas meie
 südame lugu paha ehk hea on. Oh, pida-
 gem alati silma palwe peal! Sutlused,
 raamatud ja koosolemine wagade inimes-
 tega on omalt poolt ka hea, aga nad ei
 wõi iialgi seda heaks teha, kui Jumala
 palumine hooletuse sisse jäetud. Pange
 neid kohte ja neid seltsimehi tähele, kes
 teie südant palwe wasta tuimaks teha
 tahawad. Olge seal alati walwjad ja ette-
 waatlikud! Pange hoolega tähele, mis-
 suguste sõpradega ja mis sugusel talitusel
 teie kõige paremine Jumalaga kõneleda
 wõite. Nende poole hoitke! Armjad luge-
 jad, kui teie Jumala palumise eest alati
 hoolt kannate, wõin ma teile tõutada, et
 teie hinge õnnistus päew päewalt ikka

enam kašwab ja teie hinge lugu paremaks lähäb.

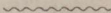
Armas lugeja, seda panen ma sulle ette, et sa seda südamesse wõtaksid. Ma teen seda alandliku meelega. Ma ei tea kedagi, kell rohkem tarwis oleks seda meelde tuletada kui minul enesel. Aga ma tean, et see jumalik tõde on ja ma soowin, et ma isi ja kõik inimesed seda rohkem südamesse wõtaksiwad.

Ma soowin, et meie eluaeg palwe aeg oleks. Ma soowin, et meie aegsed ristiniimesed niisugused oleksiwad, kes alati Jumalat paluwad. Ma soowin, et meie kirik palwekirik oleks. Minu südame soowimine on selle raamatukese wäljaandmisega Jumala palumist ikka enam ja enam wälja lautada. Ma soowin, et need, kes weel ei palu, tuimusest üles ärkaksiwad ja Jumalat appi hüüaksiwad. Ma soowin, et need, kes paluwad, selle peale waatawad, et nad õiete paluwad.

Jehoowa, halasta mu peale
Ja anna armu heldest käest;
Dh kuule minu nõrga heale,
Dh ära nuhtle kangeft wäest!

Dh halasta, ma langen maha
Ja palun armu põlweli;
Dh unusta kõik kurja, paha
Ja kustuta mu pattusi!

Su suure armu peale loodan,
Jehoowa, ära jäta mind!
Ma õhkan, halastust sulst ootan
Ja põrmus kiidan, tänan sind.

Ma pian rohkem Jumalat paluma.

Ma tunnen igal ajal, et Jumalat tarwis paluda on, aga hilja aegu jain ma isiäranis aru, kui hädaste jeda tarwis teha on ja ma ütlesin isienejelle kindla meelega: „Ma pian rohkem Jumalat paluma. Smekspanemisega jain ma tunda, et meie päivil nii wäähä aega Jumala palumiseks pruugitakse ja mitte üksnes paljast ristinime kandjatest, waid ka neist, kes jeda isiäranis piakswad tegema. Müid ei ole mitte enam lugu nenda nagu usuijade ajal. Meie ei palu mitte nenda Jumalat, nagu Jakob palus. Ta ei jätnud enne järele, kui päew tõusis. Tema palwe oli wõitlemine ja wältas öö otsja. Meil ei ole palwes mitte nii suurt jõudu ega hakka ka palwe pärast ööd raiskama. Meie ei tee aga mitte sellepärast nii lühikesi palweid, et meil midagi tarwis ei ole ehk Jumala heldus otsas oleks. Meil on nii palju puudu, kui inimestel

iganes olnud ja tema nii helde andma, nagu endisel ajal. Tema käsi ei ole lühemaks ega tema kõrva kuulmine viletsamaks jäänud.

Mõttele selle peale, kui vähä aega päewast palwe jaoks jäetakse. Ma olen selle poolest kahe wahel, kas mõni risti-inimene ilma nurisemata selle peale mõtelnud ja nõuaks wõtnud teisel päewal Jumala palumiseks rohkem aega wõtta. Loe kõik need minutid kokku, mis ja päewas Jumala palumiseks ehk püha kirja lugemiseks pruugid. Kas neist tuleb tund wälja? Mis? Sa ei taha mitte tundigi päewas Jumalalle ohwerdada! Mitte kahetümne neljat jagugi ajast! Kas see kõik on, mis ja Jumalalle annad? Waatame järele! Kui palju aega wõtawad sinu talitused? Kas ja ei wõi nende jaoks natuke wähem aega wõtta ja seda, mis üle jääb, Jumala palumiseks pruukida? Kas ja, kui ja päewas tunni aega wähem tööd teeksid, tööga ka walmis ei saaksid? Kui palju aega wõtab magamine ja tehafinnitamine? Kas ja ei wõiks natuke wähem magada ja rohkem Jumalat paluda? Eks ju hing selle läbi rahu ja jõudu ei saaks, mis ka tehale kasu tooks? Ma ei usu mitte, et Taawet selle-

pärast päewa hoolega talitada ei wõinud, et ta ööse mõnda tundi Jumalaga ja südamega kõneles. Ma ei usu ka mitte, et wäsinud teha selle üle kaebas, et ta rahu ei saanud. Ma arwan, et ta päewa otja niisama priiske ja terve oli nagu meiegi, ehk ta küll juba keskööse üles tõusis Jumalat tänama ja loidu ajal juba põlwele Jumalat palus. Ma arwan seda kindlaste ja usun, et keegi selle poolest kahe wahel ei ole, et meie palju rohkem aega Jumala palumiseks ohwerdada wõime kui tõeste sünnib. Kui meie ka töö ega magamise aega lühemaks ei jäta, wõime meie ometi sööma aega vähendada ja teiste inimeste wahem ümber käia. Ma arwan, suurem jagu inimesi tarwitab söömiseks rohkem aega kui Jumala palumiseks. Et mitte pikale wenitada, ütlen ma lühedalt: waata mööda läinud päewa peale tagasi, et aru saaksid, palju sa sest palwele ohwerdada oleks wõinud, ilma et selle läbi mõni töö tegemata oleks jäänud.

Kui meie aru saame, et meie rohkem aega Jumalat paluda oleks wõinud, panem ma wäga imeks, et meie rohkem ei ole palunud. Kui palwe paljalt meie kohus oleks, piaksite juba rohkem paluma, sest

meid on kästud rohkem paluda kui meie seda teeme, jah „ilma wahе pidamata paluda.“ Aga meie ei piaks palwe peale mitte nagu kohuse, waid nagu eesõiguise peale waatama. See on tõeste suur eesõigus. Missugune arm ei ole see, et meie Jumalat palume, et ta meile igawese elu annaks, ja loodame, et meie ilma asjata ei palu. On üsna imeks panna, et meie waeuse tundmine ehk õnnistuse nõudmine meid sagedam armu trooni ette ei aja ja et meie sündame tunnistus meid alles paluma sunnib. Ma panen wäga imeks, et meie sagedamine armu kuninga juurde ei lähä, kes oma armu kapi meie poole alati wälja sirutab; ma panen imeks, et meie sagedam ja rohkem taewase Ssaga ümber ei käi. Kui imekspanemise wäärt, et meie nii wähä Jumalat palume, ehk meie selle läbi küll tõige hõlpsamalt head kätte wõime saada. Mis on kergem kui seda paluda, mis meie hea meelega saada tahaksime? Kudas wõiksime meie muidu häid tegusid eest leida? Eks palumine kergem ei ole kui ostmine ehk töö tegemine? Waimul wõib küll raske olla ennast inimeste ees alandada; meil oleks häbi nendelt kerjata; Jumala ees ei pruugi

meie seda mitte karta; ta annab meile heldega käega sõid, mis meie temalt palume.

Jumala palumine ei ole mitte üfsi kõige kergem abi, kelle läbi head kätte wõib saada, waid ta on ainufene abi, kelle läbi kõige kõrgemat head ja wara kätte wõib saada. Mis meil elus tarwis lähäb, wõime töö ehk ostmise läbi saada; mis aga meie hingele tarwis lähäb, wõime üksnes selle läbi saada, et meie Jumalat palume. See on Jumala armuand ja kingitus. — Meie teeme rohkeste tööd; miks-pärast ei palu meie ka rohkeste? Otsime meie head ametit? Üfski ei ole nii hea kui Jumala palumine. Üfski töö ega amet ei too nii suurt kasu. Kui sul waba aega on — ja seda on sul ometi — ehk wõiks olla, kui sa tahaksid, siis ei wõi sa teda kudagi wiisi parem tarwitada kui sa Jumala palumisega teda lõpetad. Kui meil aga waba aega on, oleme meie walmis teda ennem sõprade seas ära wiitma kui Jumala palumisega lõpetama. Imetpanemise wäärt on, kui palju meie räägime kui jutt ilmalikust kasust on, ja kui wähä meie Jumalat palume, mis meie hingele kõige suuremat kasu ja õnnistust toob.

Mis wõib suurem rõõm olla kui tõsine palwe? Aga mitte üksnes rõõm, waid ka abi wagaiks saada ja abi head teha, nii et juba head teud meid piakswad äratama, et meie rohkem Jumalat palume. Meid on kästud igal ajal inimestele head teha; palwe on meil abiks, et meie üleüldiseks heategijaks wõime saada. Jumala abiga wõime meie kõikele kasuts olla, sest „õiglase palwe maksab palju, kui ta südamest tuleb.“

Meie piame maailma eest paluma. Ta on hukatuse teel. Siionil on südamel walu, et nii wäha inimesi teda paluwad ja tema püha kotta tulewad. Kus on pere, kelle liigete eest mitte ei piaks paluma? Kellel ei ole sugulasi, kes Kristus weel südamest ei armasta? Kui meil nii mitmete eest paluda on, panem ma wäga imeks, et meie jeda mitte ei tee.

Ma pian rohkem paluma, siis teen ma ka rohkem tööd Jumala ja inimese kasuks. Ma leian, et kui ma töö ajal wahel palun, ma ometi rohkem teen, kui et ma kõige selle aja tööd teinud oleksin. Ma usun jeda kindlaste, et Jumala palumise läbi midagi kaduma ei lähä.

Ma pian rohkem Jumalat paluma, sest teised ristiniimesed, kelle elulugu ma lugenud olen, on rohkem Jumalat palunud kui mina.

Jumal on valmis kõiki minu palweid kuulma, kui ma ka rohkem palun ja meie wahemees Jeesus on valmis neid minult rohkem Sja ette wiima.

Kui ma rohkem Jumalat palun, teen ma wahem pattu. Matahan rohkem Jumalat paluda; piaks Jumal mulle isi jõudu andma, et ma seda nõu korda saata wõiksin!

~~~~~

Jeesu omaks tahan jääda
 Kõige ilma elu sees,
 Temaft üksnes tahan tääda,
 Käia tema pale ees.

Tema on mu ainus lootus
 Olnud juba noorest east;
 Teda palun, ta mu ootus,
 Et mind peastaks kurja seast.

Tema mulle armu annab
 Selle kurja ilma peal,
 Wiimselt üles taewa kannab,
 Kust mind kutsub ingli heal!

